

Julkaisuvapaa heti

Pakko sanoa! -festivaalin lipunmyynti on sujunut ennätystahtia

Pakko sanoa! -festivaalin 26.–28. syyskuuta 2025 teemana on *Pohjoinen*. Seitsemättä kertaa Suomussalmella järjestettävän tapahtuman liput ovat tehneet kauppansa ennätysmäisen hyvin, ja osa esityksistä on myynyt loppuun jo etukäteen.

– Tuntuu erityisen hienolta, että olemme saaneet ohjelmistoomme maan kiinnostavimpia tekijöitä esityksineen, ja katsojat tuntuvat löytäneen ne jo ennakkoon paremmin kuin kertaakaan aikaisemmin. Tapahtuma on löydetty sekä paikallisesti että valtakunnallisesti, sanoo festivaalin taiteellinen johtaja **Annukka Ruuskanen**.

Taidefestivaalilla vierailevat muun muassa trumpetisti **Verner Pohjola** sekä näyttelijät **Hannu-Pekka Björkman**, **Jarkko Lahti** ja **Ella Mettänen**. Ohjaajina paikalla ovat muun muassa **Kristian Smeds** ja **Mikko Roiha**.

Ohjelmisto kuljettaa kokijoitaan Ruotsin Lapista Länsi-Siperiaan ja käy siinä välissä ainakin Kittilässä ja Rovaniemellä.

– Teeman kautta Pakko sanoa! -festivaalilla pohditaan pohjoisuutta sekä mielenmaisemana että fyysisenä paikkana historian ja nykypäivän, taiteen, arjen ja ekologian näkökulmista. Myös Suomussalmi mieltyy kuuluvaksi tähän pohjoisen yhteyteen, toteaa festivaalin taiteellinen johtaja **Annukka Ruuskanen**.

– Pohjoinen ja arktiset alueet ovat nyt maailmanlaajuisen geopolittisen keskustelun aiheina, niihin suuntautuu monenlaista kiinnostusta. Myös pari merkkivuotta osui juuri tähän kohtaan, Reidar Särestöniemen 100-vuotisjuhla ja Lapin sodan päättymisestä tuli 80 vuotta. Näistä elementeistä festivaalin kaari kehittyi.

Perjantaina 26. syyskuuta Teatteri Retikassa nähdään **Mikko Roihan** ohjaama esitys *Väylä*, joka on **Rosa Liksom**in samannimisestä romaanista sovitettu, Lapin sodan aikainen evakkotarina. Se sijoittuu Tornionjokilaaksoon Suomen ja Ruotsin rajan molemmin puolin, ja se katsoo sotakokemuksia nuoren naisen silmin. Teoksen esittää maan ykköskaartiin noussut näyttelijä **Ella Mettänen**, joka hiljattain palkittiin Suomen Kulttuurirahaston Olavi Veistäjä -tunnustuksella.

Esityksen jälkeen toimittaja **Kirsikka Moringin** haastateltavana Suomussalmen Seurahuoneella ovat Mikko Roiha ja Ella Mettänen. Musiikista illassa vastaa paikallisten osaajien The Heater.

Lauantaiaamuna 27. syyskuuta bussiretki vie kokemaan Käpylän pellolla sijaitsevan ympäristötaideteoksen *Hiljainen kansa*, jossa kohdataan taiteilija **Reijo Kela** performansseineen. Yhteisöllisiin retkiin kuuluu jo perinteisesti yhteinen ruokailuhetki, ja nyt tarjolla on kahvia ja särvintä taideteoksen yhteydessä toimivassa Niittykahvilassa.

Bussimatka jatkuu Kiantajärven pohjoispuolta Suomussalmen kirkonkylälle, jonka vaiheikasta historiaa kuullaan oppaiden kertomana.

Kirkonkylän Nuorisoseurantalossa koetaan vain harvakseltaan nähtävä esitys *Sydän, huuda!* Vahvatunnelmainen teos antaa äänen Siperian Hanti-Mansiassa asuneelle nenetsikirjailija **Juri Vellalle**. Sen esittävät Taideyliopiston näyttelijäntaiteen professori **Jarkko Lahti**, viulisti **Tuomas Rounakari** ja harmonikkataiteilija **Antti Paalanen**. Vahvasti latautuneesta esityksestä on sanottu, ettei voi olla varma, raikuuko tilassa ihmisen, linnun vai soittimen valittava ääni – laulaako lavalta jänis vai kuiskiiko siellä runon mies polvillaan kuin kuutti suolaista laulua.

Lauantain ohjelma jatkuu toisella esitysharvinaisuudella. Teatteri Retikassa on iltaohjelmassa *Lapin faarao*, jonka myötä vietetään lappilaisen taidemaalarin **Reidar Särestöniemen** 100-vuotisjuhlaa. Ohjaaja **Kristian Smeds** ja näyttelijä **Hannu-Pekka Björkman** sekä huippumuusikot trumpetisti **Verner Pohjola** ja pianisti **Kirke Karja** (Viro), jotka valmistivat teoksen kesäkuussa Kittilässä Särestöniemen ateljeekodissa. Teos on tämän jälkeen nähty ainoastaan yhden kerran Suomen Kansallisteatterissa, jo Suomussalmen vierailulla tiettävästi nähtävissä viimeisen kerran. Esitys loppuunmyytiin jo alkukesästä.

Iltaklubi järjestetään lauantaina Kylpylähotelli Kiannon Kuohujen suuressa salissa, jossa bileet sytyttää Jaakko Laitinen & Väärä Raha -yhtye. Reipashenkinen kokoonpano yhdistää balkanilaisia rytmejä suomalaiseen iskelmään ja lappilaiseen tarinankerrontaan. Sunnuntaina 28. syyskuuta festivaali päätetään sooloesitysten jännittävään kimaraan, jossa esiintyvät Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun neljännen vuosikurssin opiskelijat sekä paikallisen Teatteri Retikan näyttelijät.

– Pakko sanoa! -festivaalilla on juuri nyt erityistä merkitystä maan itärajan elinvoimaisuuden vahvistajana. Tapahtuma on tarkoitettu ihan kaikille, ja se haluaa rakentaa kokemusta jokaisen ihmisen merkityksestä oman yhteisönsä osana.

Festivaalin keskeisenä ajatuksena on kutsua kokijansa taiteellisesti mielenkiintoisen kansanteatterin äärelle.

– Tämä on onnistunut hyvin, ja se on varmastikin lisännyt osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia paikkakunnalla. Taide todistaa elävänsä vahvana myös kasvukeskusten ulkopuolella, arvioi Suomussalmelta kotoisin oleva Ruuskanen.

Ohjelmisto täydentyy vielä myöhemmin julkistettavalla nuorille suunnatulla sisällöllä.

Festivaalin pääjärjestäjänä toimii Työväen Näyttämöiden liitto yhteistyössä Suomussalmen kunnan ja Suomussalmen Näyttämöyhdistyksen kanssa.

Festivaaliohjelmisto ja kuvapankki:

www.tnl.fi/pakkosanoa

Lisätietoja ja haastattelupyynnot:

taiteellinen johtaja
Annukka Ruuskanen
annukka@tnl.fi
p. 050-540 38 02

tuottaja
Päivi Hämäläinen
paivi@tnl.fi
p. 0400-361234